

WYMAGANIA EDUKACYJNE MUZYKA - KLASY IV - VIII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I Indywidualna i zespołowa ekspresja twórcza, doskonalenie umiejętności muzycznych.
- II Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.
- III Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja twórcza, doskonalenie umiejętności muzycznych

Uczeń:

zdobywa kompetencje w zakresie śpiewu:

- 1) śpiewa ze słuchu lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:
  - a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego;
- c) kanony;
- 2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”
- 3) śpiewa dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i in., zachowując naturalne predyspozycje głosu (barwa, brzmienie, głośność);
- 4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje chóralne;
- 5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
  - a) struktury melodyczne;
  - b) sygnały dźwiękowe;
  - c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny);
  - d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;

zdobywa kompetencje w zakresie gry na instrumentach:

- 1) gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) na jednym lub kilku instrumentach do wyboru: dowolny instrument akustyczny np. flet prosty, flażolet (flecik polski), instrument klawiszowy, dzwonki, instrumentarium Orffa lub instrument elektroniczny:
  - a) schematy rytmiczne;
  - b) melodie;
  - c) proste utwory;
  - d) akompaniamenty;
- 2) gra hymn Zjednoczonej Europy;
- 3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;

- 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
  - a) struktury rytmiczne;
  - b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny;
  - c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów;

zdobywa kompetencje w zakresie ruchu przy muzyce:

- 1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne,
- 2) wykonuje kroki, figury i układy taneczne:
  - a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka;
  - b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu);
  - c) wybranych tańców różnych narodów;
  - d) wybranych tańców towarzyskich;
- 3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki;
zdobywa kompetencje w zakresie słuchania i percepcji muzyki:
  - 1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (w całości lub fragmentów):
    - a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do XX w.);
    - b) muzyki jazzowej i rozrywkowej;
    - c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych;
    - d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i stylizowanej;
  - 2) rozpoznaje ze słuchu:
    - a) brzmienie instrumentów muzycznych;
    - b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas;
    - c) poznane style i formy muzyczne;
    - d) polskie tańce narodowe;
    - e) aparat wykonawczy (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra);
  - 4) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter,
formułuje wypowiedzi stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
  - 5) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych:
    - a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych;
    - b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki;
    - c) werbalizuje emocje i odczucia;
    - d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania

Uczeń:

- 1) zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:
  - a) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
  - b) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację);

- 2) odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:
  - a) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
  - b) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
  - c) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
  - d) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne, fermatę;
  - e) potrafi posługiwać się symboliką beznutową, (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją);
- 3) wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:
  - a) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
  - b) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas);
  - c) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra);
- 4) wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:
  - a) rodzajów muzyki (wokalna, instrumentalna, wokально-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa, sakralna, filmowa, teatralna i in.);
  - b) stylów muzycznych (pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i in.);
  - c) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA¹, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
  - d) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna;
- 5) określa charakterystyczne cechy:
  - a) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;
  - b) wybranych tańców regionalnych polskich i różnych narodów;
  - c) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych;
- 6) wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;
- 7) porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki;
- 8) potrafi uzasadnić swoje preferencje muzyczne, argumentuje swoje wybory;
- 9) tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym

Uczeń:

- 1) tworzy kolekcję, gromadząc wartościowe utwory muzyczne, które zna, lubi słuchać i potrafi rozpoznać;
- 2) zna repertuar współczesnego kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki (np. Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Piotr Czajkowski, George Gershwin, Wojciech Kilar, Krzysztof Penderecki) i współczesnej kultury muzycznej (np. Erick Clapton, Luis Armstrong, Michael Jackson, Leonard Cohen, Bob Dylan, The Beatles, ABBA, Queen, Perfect, Dżem i in.);
- 3) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie,

kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne w kraju i na świecie;

- 4) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
- 5) poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- 6) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje, muzyczne portfolio, jednocześnie przestrzegając praw autorskich;
- 7) inicjuje, uczestniczy i współdziała w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym z wykorzystaniem technologii informacyjnej;
- 8) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i miejscowości;
- 9) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- 10) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania z dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.
- 11) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne);

